

Izvori informacija o stradanjima djece u Domovinskom ratu: prinosi Zbirke građe o Domovinskom ratu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Blaženka Peradenić-Kotur¹ i Hrvoje Špac²

Relevantni izvori informacija temelj su svakoga stručnoga i znanstvenoga istraživanja. Tema Domovinskoga rata u fokusu je brojnih hrvatskih istraživača i znanstvenika, ali i onih iz inozemstva. Ovim radom želimo prikazati doprinos Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu istraživanjima na temu dječje patnje i stradanja kroz prikaz dostupnih informacijskih izvora te planova za daljnji razvitak Zbirke s ciljem stvaranja značajnoga informacijskoga središta za sva znanstvena istraživanja o Domovinskom ratu.

Ključne riječi: Domovinski rat, izvori informacija, Zbirka građe o Domovinskom ratu.

1. Uvod

Znanstvena i stručna istraživanja Domovinskoga rata u žarištu su zanimanja brojnih domaćih i inozemnih autora. Obveza je baštinskih ustanova u Republici Hrvatskoj prikupiti, obraditi i omogućiti pristup svim relevantnim izvorima informacija o svim temama Domovinskoga rata koji predstavlja osobito istaknuto mjesto u novijoj hrvatskoj povijesti.

Može se očekivati da će i u narednom razdoblju ova tema zaokupljati pažnju istraživača, stoga i knjižnice i muzeji i galerije moraju u području

1 Mr. sc. Blaženka Peradenić-Kotur, knjižničarska savjetnica, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb. E-pošta: bkotur@nsk.hr.

2 Hrvoje Špac, dipl. bibl., Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb. E-pošta: hspac@nsk.hr.

svojega djelovanja formirati i razvijati zbirke građe o Domovinskomu ratu. Osobito je važno, u skladu s razvojem informacijskih i komunikacijskih tehnologija, izgrađivati zajedničke portale i omogućavati pristup korisnicima i na daljinu.

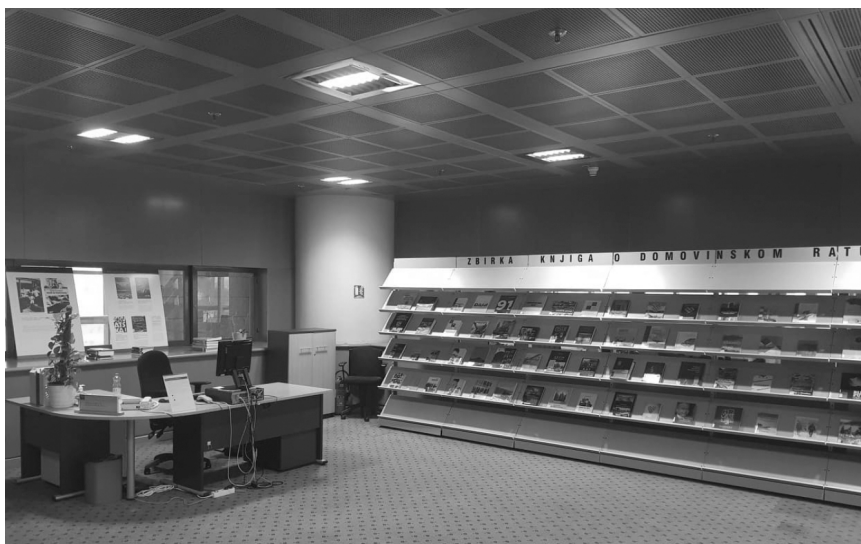
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu nabavlja i izgrađuje knjižnične zbirke, obrađuje i daje na korištenje nacionalnu zbirku knjižnične građe te reprezentativne zbirke inozemne znanstvene i stručne literature. Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu NSK, u svojih deset godina neprekidnoga rada na prikupljanju građe značajne za temu Domovinskoga rata, oblikovala se u vrijednu zbirku informacijskih izvora.

Zbirka je utemeljena u prosincu 2008. godine, a od 2009. aktivno se prikupljaju knjige, časopisi, sitni tisak, audiovizualna, zvučna, elektronička i digitalizirana građa o Domovinskomu ratu objavljena u zemlji i inozemstvu. Domovinski se rat u Zbirci obrađuje s gledišta različitih znanstvenih disciplina te obuhvaća širok spektar tema o uzrocima, tijeku, posljedicama i žrtvama Domovinskoga rata, među kojima su i stradanja i patnja djece tijekom i nakon rata.

Organiziranje znanstvenoga skupa Otvaranje imenika – ubijena i ranjena djeca u Domovinskom ratu dalo nam je izvrsnu priliku da prezentiramo doprinos koji Zbirka pruža znanstvenomu osoblju i javnosti zainteresiranima za ovu temu.

2. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu i osnutak Zbirke

Zbirka knjižnične građe o Domovinskomu ratu osnovana je Odlukom Stručnoga vijeća Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu od 9. prosinca 2008. godine (Leščić, 2009, 5). Zbirka je osnovana kako bi se na jednom mjestu okupila knjižnična građa vezana za jedno od najznačajnijih razdoblja povijesti suvremene hrvatske države. Značaj toga razdoblja očituje se u bogatstvu i raznolikosti kako fonda Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu, tako i općenito u zastupljenosti te teme u radovima koji se ne bave isključivo Domovinskim ratom. Cilj stvaranja ovakve zbirke bio je pružiti cjeloviti uvid u ovo multidisciplinarno područje te korisnicima pružiti pristup građi koja je posvećena Domovinskomu ratu iz svih znanstvenih aspekata kao središnjega mjesta za pronalazak informacija o svemu što je napisano o Domovinskomu ratu.



Fotografija 1. Prostor Zbirke građe o Domovinskom ratu u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu

Kriteriji prikupljanja građe slični su kriterijima prikupljanja građe za Zbirku Croatica (Maštrović, 2014, 87). Naime, „Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu javna je ustanova od nacionalnog značenja koja obavlja knjižničnu i informacijsku djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu, kao i znanstveno-istraživačku i razvojnu djelatnost radi unaprjeđivanja hrvatskoga knjižničarstva te izgradnje i razvoja knjižničnog sustava Republike Hrvatske” (Zakon o knjiž., 2019, čl. 23 [1]). Uz ostale djelatnosti propisane Zakonom o knjižnicama, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu „izgrađuje, organizira, čuva, trajno zaštićuje i čini dostupnom Croaticu, nacionalnu zbirku knjižnične građe” (Zakon o knjiž., 2019, čl 24) koja obuhvaća: „svu knjižničnu građu hrvatskih nakladnika i autora na hrvatskome jeziku te građu o Hrvatskoj i Hrvatima” (Smjernice za izgradnju Zbirke Croatica, 2016, 3), a od 1992. godine u Zbirku Croatica uključen je i „iseljenički tisak kao dio nacionalnog fonda” (Ibid.).

Prema svojim općim kriterijima, Zbirka Građe o Domovinskomu ratu obuhvaća „građu čiji se intelektualni sadržaj potpuno ili djelomično odnosi na Domovinski rat i ostala razdoblja (...) izdanja hrvatskih autora i/ili nakladnika, kao i inozemnih autora i/ili nakladnika (...) Izdanja s područja Republike Hrvatske okupiranih u vrijeme rata” (Smjernice za izgradnju zbirke Croatica, 2016, 10). Također, prema posebnim kriterijima Zbirka prikuplja i građu koja se svojim sadržajem odnosi na: „razdoblje Domovinskoga rata 1991. – 1995.: obrana od srpske agresije i oslobađanje okupiranih

dijelova Republike Hrvatske (...) razdoblje koje prethodi Domovinskomu ratu: raspad Jugoslavije, velikosrpska politika kao uzrok rata, višestranačje, stvaranje samostalne i neovisne Republike Hrvatske, djelovanje srpskih ekstremista u Hrvatskoj (...) razdoblje do 1998.: istočna Slavonija – mirna reintegracija (...) razdoblje nakon Domovinskoga rata – obuhvaća posljedice rata (izbjeglice i prognanici, materijalna i duhovna obnova, branitelji, braniteljske udruge, procesuiranje ratnih zločina, razminiranje i sl.) (...) koja se sadržajem odnosi na Hrvatsku (...) koja se sadržajem odnosi na rat u Bosni i Hercegovini” (Ibid.).

Fond Zbirke okuplja literaturu iz područja politologije, povijesti, vojne znanosti, prava, sociologije i drugih, ali obuhvaća i književnu i umjetničku građu koja je inspirirana Domovinskim ratom.

Navedena građa se nabavlja kupnjom primjeraka publikacija izdanih u Hrvatskoj i inozemstvu u okviru redovnih procesa nabave knjižnične građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice te razmjenom građe s drugim knjižnicama i ustanovama koje posjeduju knjižnični fond. Ipak, najveći broj jedinica građe darovan je od državnih institucija Republike Hrvatske, nakladnika, znanstveno-istraživačkih ustanova, udruga i pojedinaca koji su prepoznali važnost ovako organizirane Zbirke i njezin značaj za održavanje sjećanja i znanja o Domovinskomu ratu. Kroz sve procese nabave nove građe, pozornost se posvećuje i nabavi starije građe koja nije pristigla u fond Zbirke u vrijeme svoga izdavanja ili je izdana prije osnutka Zbirke.



Fotografija 2. Smještaj građe u Zbirci

Zbirka knjižnične građe o Domovinskomu ratu prikuplja sve vrste knjižnične građe: knjige, časopise (specifično se to odnosi na tematske brojeve časopisa i časopise koji u cijelosti obrađuju teme rata i njegovih posljedica), brošure, razglednice i kataloge izložbi, ali i audiovizualnu građu, zvučne snimke i elektroničku građu. Zbirka je uključena i u procese digitalizacije Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Posebice se to odnosi na digitaliziranje više od 3500 članaka iz dnevnoga i tjednoga hrvatskoga i inozemnoga tiska koji su objavljeni u razdoblju od 1991. do 1993. godine. Uvid u te članke omogućen je korisnicima i tiskanim izdanjem bibliografije digitaliziranih članaka u tri sveska pod naslovom *Rat u Hrvatskoj*, koja se može pronaći i na policama Zbirke³.

U prvih deset godina postojanja Zbirka knjižnične građe o Domovinskomu ratu prikupljeno je više od 3700 naslova i preko 3800 jedinica građe.

Pristup Zbirci omogućen je svim korisnicima Nacionalne i sveučilišne knjižnice u radnome vremenu knjižnice na prvomu katu. Zbog specifičnoga oblika i značaja fonda te načina nabave građe koja dovodi do, u većini slučajeva, postojanja samo jednoga primjerka građe u Zbirci (u nekim slučajevima je to i jedini primjerak u cijeloj knjižnici) građa iz zbirke ne posuđuje se izvan Knjižnice, nego se koristi u čitaonici. Nova građa pristigla u fond može se pronaći u *Biltenu prinova Nacionalne i sveučilišne knjižnice* (http://iks.nsk.hr/bilten_prinova/), a dodatni podatci o pristupu i kontaktu mogu se pronaći na zasebnoj stranici Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu na mrežnim stranicama Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (<http://www.nsk.hr/zbirka-knjiznicne-grade-o-domovinskom-ratu/>).

U prostorima Zbirke organiziraju se prigodne izložbe kojima se obilježavaju datumi značajni za Domovinski rat. U 2018. godini obilježen je Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja izložbom knjižnične građe o Vojno redarstvenoj operaciji Oluja. Također, povodom obilježavanja Dana sjećanja na žrtvu Vukovara, u suradnji s Klubom veterana 148. brigade Hrvatske vojske i Saveza obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja, organizirali smo izložbu pod naslovom *I reći ću vam samo još jednu stvar; ZAPAMTITE VUKOVAR*.

3. Multidisciplinarnost Domovinskoga rata

Aktivnost Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu doprinosi očuvanju i unaprjeđenju znanja o tomu ključnome razdoblju hrvatske povijesti.

3 Detaljne informacije o procesu digitalizacije članaka u: Klarin Zadravec, S., Vrbanc, T. (2016). „Od digitalizacije članaka i bibliografije Rat u Hrvatskoj do digitalne zbirke”, u: S. Babić (ur.) Arhivi i Domovinski rat. Zagreb: Hrvatsko arhivističko društvo, str. 267-279.

Značaj Domovinskoga rata, iz znanstvenoga, ali i umjetničkoga stajališta, vrlo dobro se ocrtava na raznolikosti znanstvenih i stručnih područja koja se bave temom Domovinskoga rata, kao i brojnim oblicima umjetničkoga izražaja koji je inspiriran ratom.

Ta multidisciplinarnost može se uočiti i na fondu Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu u skladu sa smještajem građe na policama.

Građi Zbirke dodijeljeni su brojevi Univerzalne decimalne klasifikacije (UDK) koji određenim, dogovorenim brojevima, pridodaju značenje određenoga područja znanosti, prirodnih, tehničkih, društvenih i humanističkih. Ipak, jedinica građe nije određena nužno samo jednim brojem UDK, tako da se multidisciplinarnost koja krasi temu Domovinskoga rata može prepoznati i na jednom jedinom naslovu koji se iz raznih znanstvenih aspekata bavi temom Domovinskoga rata. Kao primjer može se vidjeti knjiga Ive Žanića *Barjak na planini*.

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU

Katalog

Baza podataka: NSK katalog **Katalozi NSK**

Prijava Početna Postavke Pomoć Pitajte knjižničara

PRETRAŽIVANJE | POPIS REZULTATA | PRETHODNA PRETRAŽIVANJA

Jednostavno pretraživanje | Složeno pretraživanje | Naredbeno pretraživanje

Pohranite / Pošaljite e-poštom

Zapis 1 od 1 ◀ Prethodni zapis Sjedeći zapis ▶

Vrsta građe knjiga

Autor [Žanić, Ivo](#)

Naslov [Barjak na planini : politička antropologija rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini 1990-1995. / Ivo Žanić.](#)

Impresum Zagreb : Srednja Europa, 2018. ([Sv. Ivan Zelina] : Tiskara Zelina)

Materijalni opis VIII, 457 str., [15] str. s tablama (pretežno u bojama) ; 25 cm.

Napomena Slika autora i bilješke o njemu na omotu.

Sadržaj Kratice: str. 407.

Bib./Saž./Kaz. Bibliografija: 409-434; bibliografske bilješke uz tekst. Imensko kazalo : Kazalo zemljopisnih pojмова.

ISBN 9789537963903 : 210,00 HRK

Predmet [Hajduci -- Folklor](#)
[Hrvatska usmena tradicija -- Politički aspekti](#)
[Bosanskohercegovačka usmena tradicija -- Politički aspekti](#)
[Rat i društvo -- Hrvatska](#)
[Rat i društvo -- Bosna i Hercegovina](#)
[Hrvatska -- Politika i vlast -- 1991.-1995.](#)

Predmet UDK [32\(497.5\)](#)
[32\(497.6\)](#)
[316.658\(497.5\)](#)
[394\(497.5\)](#)
[\(497.5\)](#)
[\(497.6\)](#)
["1990/1995"](#)

ID zapisa 001011935

Lokacija/Signatura [Društveno-humanističke znan:](#)
[.I 32\(497.5\) Z31](#)

Lokacija/Signatura [Spremište arhiv, primjeraka:](#)
[.I A 789.368](#)

Lokacija/Signatura [Zatvoreno spremište:](#)
[.I 789.368](#)

Lokacija/Signatura [Zbirka Domovinskog rata:](#)
[.I 316 Z31bI](#)

Prikaz: [Cjeloviti prikaz](#) | [MARC](#)

Fotografija 3. Preslika bibliografske jedinice iz kataloga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Na ovom naslovu vide se mogućnosti interdisciplinarnosti koje jedna široka tema omogućuje. Među navedenim UDK brojevima možemo vidjeti tri glavna broja, od kojih su neki prošireni dublje unutar svoje struke. Ta tri broja su 32, 316 (ili točnije 316.658) te 39 (točnije 394).

Prema stranici *Hrvatski UDK Online* (<http://hr.udc-hub.com/hr/login.php>) koja „sadrži kompletnu standardnu verziju UDK s više od 70 000 oznaka, proširenu s više od 11 000 otpisanih brojeva”, proizvodu UDC Consortiuma kao vlasnika aplikacije te Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu kao vlasnika hrvatske inačice tablica, možemo vidjeti što ti brojevi označavaju:

- 32 Politika
- 316 Sociologija (točnije 316.658 Formiranje i promjena javnoga mišljenja)
- 39 Kulturna antropologija. Etnografija. Običaji. Ponašanje. Tradicija. Način života (točnije 394 Javni život. Društveni život. Život naroda Uključujući Svakodnevni život. Život izvan kuće)

Ostali prisutni brojevi označavaju: geografsko područje o kojemu se govori – (497.5) kao oznaka za Republiku Hrvatsku; vremensko razdoblje koje je uzeto u obzir pri proučavanju procesa zastupljena u jedinici građe – „1990/1995” kao razdoblje od 1990. do 1995., razdoblje Domovinskoga rata.

Također, interdisciplinarnost teme, naročito ovoga specifičnoga djela očituje se i u poljima koja navode predmete kojima se naslov bavi. Predmeti označavaju specifične teme o kojima se u nekome radu piše, te su tako upotpunjujući znanstvenim područjima označenim s brojevima Univerzalne decimalne klasifikacije.

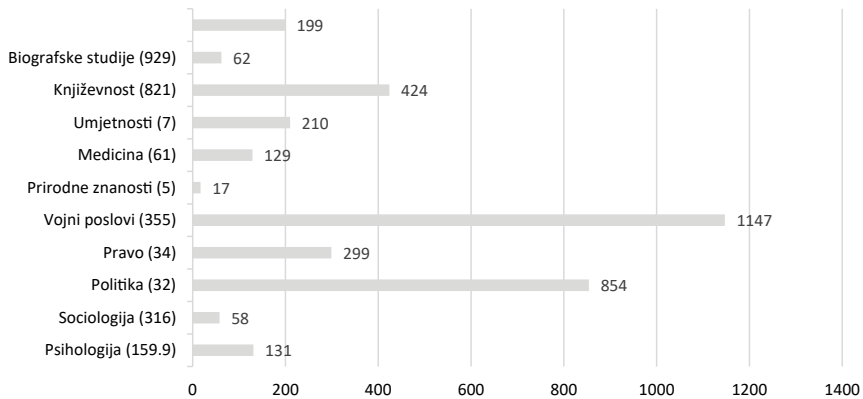
U ovom primjeru autor proučava teme hajduka i folklora vezanih uz hajduke, politička gledišta usmene tradicije u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te utjecaj i međuodnos rata i društva u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Iako se za te teme lako može pretpostaviti koja ih znanstvena područja proučavaju, tek kada ih promotrimo kroz prizmu brojeva Univerzalne decimalne klasifikacije dobivamo potpunu sliku čime i na koji način se autor zaokuplja u ovoj knjizi.

Naravno, postoje i drugi primjeri, više ili manje izrazitih razlika između znanstvenih područja koja zastupa neki rad i ovdje ih ne ćemo više nabrajati. S ovim nam je primjerom cilj bio samo ilustrirati koliko raznoliki mogu biti pristupi temi Domovinskoga rata te multidisciplinarnost teme.

Uzevši to sve u obzir, ovdje možemo prikazati neke od znanstvenih područja zastupljenih u Zbirci knjižnične građe o Domovinskomu ratu, koliko

su zapravo ta područja zastupljena te u kojoj mjeri su neka od tih područja dominantna u odnosu na druga. Ti brojevi bi nam trebali omogućiti uvid u multidisciplinarnost teme, ali također bi se moglo prikazati koje su znanosti zastupljenije, ako takva razlika postoji.

Znanstvena područja čiju ćemo zastupljenost prikazati su: Psihologija (159.9), Sociologija (316), Politika (32), Pravo (34), Vojni poslovi (355), Prirodne znanosti (5), Medicina (61), Umjetnosti (7), Književnost (821), Biografske studije (929), Povijest (94).



Grafički prikaz 1. Zastupljenost područja u Zbirci

Iz Grafičkoga prikaza 1. jasno se vidi da su područja vojnih poslova i politike najzastupljeniji u zbirci, što je i razumljivo za Zbirku koja je fokusirana na ratno razdoblje. Područje koje je treće po redu po zastupljenosti, književnost – a tu se može priključiti i područje umjetnosti općenito – demonstrira koliko je značajno razdoblje Domovinskoga rata bilo i za inspiraciju generacija umjetnika, što se očituje u umjetničkim radovima svih dobnih skupina koje su prisutne u Zbirci knjižnične građe o Domovinskom ratu.

Treba uzeti u obzir da ovi brojevi ne reprezentiraju Zbirku u cijelosti, iz dva razloga: prvo, nisu prikazana sva područja zastupljena u Zbirci; drugo, neki od naslova mogu biti označeni s dva ili više brojeva te njihov zbroj ne će dovesti do ukupnoga broja naslova u Zbirci. Brojevi su prikazani više da ilustriraju raznolikost fonda i multidisciplinarnost teme, nego da daju precizan uvid u brojeve i statistiku same Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu.

4. Djeca u Domovinskom ratu

Multidisciplinarnost teme Domovinskoga rata preslikava se i na užu temu unutar nje, onu djece žrtava u Domovinskom ratu. To ćemo pokušati prikazati na primjerima predmetnih odrednica i ključnih riječi dodijeljenih naslovima koji se bave djecom u Domovinskom ratu, monografijama i člancima.

Važno je napomenuti: budući da Zbirka knjižnične građe o Domovinskomu ratu u svojem fondu skuplja većinom monografije, članci iz zbornika i časopisa ne bi mogli biti uvršteni u ovo istraživanje te smo stoga odlučili proširiti naše polje na cjelokupni fond Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Tako smo dobili veći uzorak s kojim bismo mogli raditi. Velika većina monografija koje su ušle u ovo istraživanje i jesu iz Zbirke knjižnične građe o Domovinskomu ratu (84,45%), ali smatrali smo ovo proširenje relevantnim zbog uključivanja članaka iz časopisa u pretragu, koji su nam dali svoj dodatni skup zanimljivih rezultata.

Također, treba napomenuti da će, zbog trajnoga procesa kakav je obrada članaka iz časopisa, rezultati ovakva istraživanja pokazati ilustraciju radova samo iz onih znanstvenih područja koja su prošla tu obradu. Kako se ta obrada nastavi kroz naredne godine, tako bi moglo doći do značajnih promjena u ovim rezultatima, ali to je tema za neki drugi rad.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu u svojoj sadržajnoj obradi građe razlikuje predmetne odrednice i ključne riječi. Predmetne odrednice su tako strogo normiran sustav oznaka koje pobliže opisuju sadržaj neke jedinice građe (Lasić-Lazić, 1998). Predmetne odrednice grade se od opće odrednice na koje se mogu dodati geografske odrednice, vremenske odrednice, osobne odrednice itd. U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici predmetni sustav je stvoren prilagodbom predmetnoga sustava Kongresne knjižnice (*Library of Congress Subject Headings – LCSH*) (Predmetni sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, URL: <http://ps.nsk.hr/>).

Ključne riječi slobodno su oblikovane oznake koje se dodjeljuju jedinici građe kako bi opisale njihov sadržaj, često preuzete od samih ključnih riječi navedenih u članku, odabranih od autora članka (Bauer, 1998). U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu one se koriste na različite načine: predmetne odrednice dodjeljuju se monografijama, a ključne riječi člancima iz zbornika i časopisa prilikom njihove obrade.

U radu ćemo prikazati dva popisa: popis predmetnih odrednica u obliku kakvom se nalaze na zapisu pojedinoga naslova te popis ključnih riječi pridruženih obrađenim člancima u časopisima i zbornicima. U oba popisa uzimamo u obzir samo one naslove koji se bave pitanjem djece u Domovinskomu ratu, ali dolaze iz cjelokupnoga fonda knjižnice.

Predmetne odrednice:

Cvijeće u umjetnosti

Djeca -- Institucionalna skrb -- Vinkovci

Djeca -- Likovno izražavanje -- Izložbe

Djeca -- Zdravstvena zaštita -- 1991.-1995.

Djeca -- Žrtve nasilja -- Bosna i Hercegovina

Djeca -- Žrtve nasilja -- Hrvatska

Djeca -- Žrtve nasilja -- Prevencija

Djeca -- Žrtve nasilja -- Psihološki aspekti

Djeca -- Žrtve nasilja -- Srbija

Djeca -- Žrtve zločina -- Bosna i Hercegovina -- 1941.-1945.

Djeca -- Žrtve zločina -- Sarajevo -- 1992.-1995. -- Popis

Djeca i rat

Djeca i rat -- Bosna i Hercegovina

Djeca i rat -- Bosna i Hercegovina -- 1941.-1945.

Djeca i rat -- Hrvatska

Djeca i rat -- Hrvatska -- 1991.-1995.

Djeca i rat -- Hrvatska -- 1991.-1995.

Djeca i rat -- Hrvatska -- 1991.-1995. -- Kongresi

Djeca i rat -- Hrvatska -- Statistika

Djeca i rat -- Sarajevo -- 1992.-1995.

Djeca izbjeglice -- Odgoj i obrazovanje

Djeca izbjeglice -- Pravni status -- Hrvatska

Dječji dom Sv. Ana (Vinkovci) -- Povijest

Domovinski rat (1991.-1995.) -- Djeca

Domovinski rat (1991.-1995.) -- Djeca

Domovinski rat (1991.-1995.) -- Djeca -- Kongresi

Domovinski rat (1991.-1995.) -- Dubrovnik -- Izložbe

Domovinski rat (1991.-1995.) -- Fotografija -- Izložbe

Domovinski rat (1991.-1995.) -- Medicinska skrb

Domovinski rat (1991.-1995.) -- Petrinja

Domovinski rat (1991.-1995.) -- Psihološki aspekti

Domovinski rat (1991.-1995.) -- Siročad

Domovinski rat (1991.-1995.) -- Svjedočanstva
Domovinski rat (1991.-1995.) -- Utjecaj
Domovinski rat (1991.-1995.) -- Vukovar
Domovinski rat (1991.-1995.) -- Zdravstvena zaštita
Domovinski rat (1991.-1995.) u književnosti
Glazba -- Nastava i pouka -- Karlovac -- 19. st.
Glazba -- Nastava i pouka -- Karlovac -- 20. st.
Grupni psihosocijalni rad
Hagioterapija -- Biblijski izvori
Hrvati -- Žrtve zločina -- 1991.-1995.
Hrvatska -- Stanovništvo
Hrvatska akcija za život (Dubrovnik)
Hrvatska arhitektura -- Osijek -- Konzervacija i restauracija
Hrvatska dječja književnost
Hrvatska umjetnost -- 2000.-2010.
Hrvatska. Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
Hrvatski putopis
Hrvatsko narodno kazalište (Osijek) -- Povijest
Hrvatsko pjesništvo -- 2000.-2010.
Karlovac -- Glazbeni život -- 19. st.
Karlovaci -- Glazbeni život -- 20. st.
Kelčec, Branko -- Izložbe
Književna kritika -- Hrvatska
Komunikacija
Mladež -- Hrvatska
Nenasilje
Obitelji -- Religijski aspekti -- Kršćanstvo
Obiteljski centar (Slavonski Brod)
Pedijatrijska kardiologija -- Hrvatska
Poremećaji ponašanja u djece -- Hrvatska -- Prevencija
Posttraumatski stresni poremećaj u djece -- Bosna i Hercegovina
Rat u Bosni i Hercegovini (1992.-1995.) -- Djeca
Rat u Bosni i Hercegovini (1992.-1995.) -- Djeca

Rat u Bosni i Hercegovini (1992.-1995.) -- Psihološki aspekti
Ratna fotografija -- Hrvatska -- Izložbe
Ratna psihotrauma -- Hrvatska
Ratne ozljede -- Bosna i Hercegovina -- Statistika
Ratne ozljede -- Hrvatska -- Statistika
Ratne žrtve -- Mentalno zdravlje -- Hrvatska
Ratne žrtve -- Petrinja -- 1991.-1995.
Ratne žrtve -- Rehabilitacija -- Hrvatska
Ratni stres
Ratni stres -- Djeca -- Psihoterapija
Ratni zločini -- Bosna i Hercegovina -- 1992.-1995.
Razminiranje -- Hrvatska
Srce -- Biblijsko učenje
Srce -- Religijski aspekti
Strah u djece
Stres u djece -- Terapija -- Hrvatska
Vojnici -- Mentalno zdravlje -- Hrvatska
Vojno znakovlje -- Hrvatska -- 1991.-1995.
Zavičaj u književnosti
Zgrade kazališta -- Osijek
Žene -- Žrtve nasilja -- Bosna i Hercegovina
Žene -- Žrtve nasilja -- Hrvatska
Žene -- Žrtve nasilja -- Prevencija
Žene -- Žrtve nasilja -- Srbija
Životinje u književnosti
Žrtve mina -- Djeca -- Hrvatska

Ključne riječi:

Adaptacija
Adolescenti
Djeca
Djeca poginulih branitelja
Djeca prognanici
Djeca u ratu
Dječji centar Bukovac (Zagreb)
Dom zdravlja
Domovinski rat
Emocionalne reakcije
Hospitalizacija
Hrvatska
Hrvatska Kostajnica
Indirektne žrtve
Individualni smještaj
Istraživanje
Izostanak žalovanja
Kolektivni smještaj
Kvaliteta života
Mladi
Nasilje u obitelji
Obitelj
Odnos roditelja i djece
Osnovna škola Davorina
Trstenjaka (Zagreb)
Poteškoće
Povratnici
Prediktori
Preporuke
Primjeri liječenja
Proces žalovanja
Prognane obitelji
Prognanici
Psihički problemi
Psiholog
Psiholosocijalni problemi
Psihološka pomoć
Psihološke teškoće
Psihološki problemi
Psihopatologija
Psihosocijalna pomoć
Psihosocijalna prilagodba
Ratna psihotrauma
Ratne žrtve
Ratni stres
Ratni uvjeti
Ratni zločini
Rehabilitacija
Roditelji
Silovanje
Socijalni status
Starije osobe
Stres
Školska djeca
Školski uspjeh
Teškoće u učenju
Učenički literarni radovi
Udomiteljske obitelji
Uloga roditelja
Ustanove socijalne zaštite
Zadaci
Zagreb
Zdravstvena njega
Zrela dob

Iz ovih popisa jasno je da je najveći fokus u proučavanju djece žrtava Domovinskoga rata bio na istraživanju socijalnih i psiholoških posljedica koje rat ostavlja na djecu, bilo kroz svjedočenje ratnim događanjima, bilo kroz gubitak doma ili život s roditeljima koji su fizički ili psihički stradali tijekom rata. Također, jedan značajan dio rezultata su i umjetnički radovi inspirirani patnjom i stradanjima u Domovinskomu ratu, među kojima su i umjetnička djela djece. Naravno, u radovima o djeci u Domovinskomu ratu, piše se i o njihovim izravnim fizičkim stradanjima s naglaskom na dječja stradanja od mina.

Sve ove teme obuhvaćene unutar okvira jednoga uskoga područja istraživanja kao što je područje djeca žrtve Domovinskoga rata dodatno nam oslikava koliko je to široka i multidisciplinarna tema. Može se reći i da nam oslikava koliko strašan i širok utjecaj na narod i društvo ima rat općenito.

5. Zaključak

Ovim radom željeli smo prikazati informacijske izvore o interdisciplinarnoj temi Domovinskoga rata, s posebnim naglaskom na utjecaj koji je rat imao na djecu, kao izravne žrtve ili kao žrtve posljedica toga rata. Na primjeru fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, posebno Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu, željeli smo stvoriti sliku obima i raznolikosti tih informacijskih izvora. Uvid u obradu sadržaja knjižnice u cijelosti, koja se zatim odražava i na građu okupljenu u okviru Zbirke, prikazao nam je širinu znanstvenih i umjetničkih područja koja se bave temom Domovinskoga rata i djecom u Domovinskom ratu.

Ovaj rad je još jedan korak u osvještavanju važnosti skupljanja knjižnične građe o Domovinskom ratu, kako bi sve to znanje i sjećanja bilo dostupno i novim generacijama. Kroz suradnju s institucijama, znanstvenim ustanovama i udrugama, Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu, u okviru poslovanja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, već deset godina radi upravo na tom omogućavanju pristupa građi o ovom ključnom razdoblju povijesti Republike Hrvatske. Kao i do sada, cilj nam je i dalje izgrađivati i poboljšavati Zbirku i usluge kako bismo stvorili središnje mjesto za proučavanje Domovinskoga rata, njegova tijeka, posljedica i sudionika.

Literatura

Bauer, Ivan; Zajec, Jasenka (1998). Sintaksa naslova članaka i ključne riječi. U: Jadranka Lasić-Lazić (ur.) et al. Predmetna obradba: ishodište i smjernice (str. 42-52). Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo.

Hrvatski UDK online. URL: <http://hr.udc-hub.com/hr/login.php> (31.7.2019.)

Klarin Zadavec, Sofija; Vrbanc, Tomica (2016). Od digitalizacije člana i bibliografije Rat u Hrvatskoj do digitalne zbirke. U: Silvija Babić (ur.) Arhivi i Domovinski rat (str. 267-279). Zagreb: Hrvatsko arhivističko društvo.

Lasić-Lazić, Jadranka (1998). Sadržajna obradba danas i pravci razvoja. U: Jadranka Lasić-Lazić (ur.) et al. Predmetna obradba: ishodište i smjernice (str. 23-32). Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo.

Leščić, Jelica (ur.) (2009). Zbirka knjiga o Domovinskom ratu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu: katalog [listopad 2009.]. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica.

Maštrović, Tihomil (2014). Otpor memoricidu: Zbirka knjiga od Domovinskom ratu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U: Dražen Živić (ur.) et al. Vukovar '91.: genocid i memoricidna baština Europske unije (str. 87-97). Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar; Vukovar: Ogranak Matice hrvatske.

Miščin, Željka; Peradenić-Kotur, Blaženka (2002). Domovinski rat: Selektivna bibliografija radova objavljenih u Hrvatskoj 1990.-2000. Zagreb: Dom i svijet.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. URL: <http://www.nsk.hr> (31.7.2019.)

Predmetni sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. URL: <http://ps.nsk.hr/> (31.7.2019.)

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (2019). URL: <https://www.zakon.hr/z/1925/Zakon-o-knji%C5%BEnicama-i-knji%C5%BEi%C4%8Dnoj-djelatnosti-2019> (31.7.2019.)

Machala, Lobel (ur.) (2016). Smjernice za izgradnju zbirke Croatica. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

**Information sources on children war suffering
in the Homeland War: a contribution
of the National and University Library in Zagreb
Homeland War Book Collection**

Summary

Relevant sources are the basis of every professional and scientific research. The Homeland War is of interest to not only numerous Croatian researchers and scientists, but to foreign ones, as well. With this paper we would like to demonstrate the contribution of the Homeland War Book Collection to research on the subject of children war casualties and suffering through the presentation of available information sources and plans for further growth of the Collection with the aim of creating a valuable information hub for all scientific research on the topic of the Homeland War.

Keywords: Homeland War, information sources, Homeland War Book Collection.